

**Stichting Speelgoed- en
Carnavalsmuseum 'Op Stelten'**

Jaarverslag 2018

Speelgoed- en carnavalsmuseum 'Op Stelten'
Zandheuvel 51- Oosterhout – www.speelgoedmuseum.nl

ONTWIKKELINGEN 2018

Het jaar 2018 heeft het museum veel goeds gebracht. De stemming onder bestuur en vrijwilligers is omgeslagen van somber naar hoopvol. Enthousiast is een aantal nieuwe initiatieven aangepakt. En er is een belangrijke stap gezet in verdere professionalisering van de organisatie.

In het eerste kwartaal van verslagjaar heeft de gemeenteraad de evaluatie van het museum behandeld en een besluit genomen, waarmee een stuk onzekerheid is weggenomen. Het museum krijgt twee jaar de tijd om zich verder te ontwikkelen en te bewijzen dat het een belangrijke toegevoegde waarde voor de Oosterhoutse gemeenschap heeft. Tegelijkertijd is wel formeel de huur opgezegd en is besloten om de subsidie in twee stappen met ruim € 14.000 te verlagen.

Het museum heeft deze kans met beide handen aangegrepen en vanaf voorjaar/zomer is een mooie reeks van nieuwe activiteiten gestart ("Op weg naar werk in Oosterhout") of in voorbereiding genomen ("Onvergetelijk speelgoed", het Revuetje tussen de schuifdeuren, de aandacht voor 75 jaar bevrijding in 2019). Er zijn functieprofielen opgesteld voor de vrijwilligers, zodat ieders taken en verantwoordelijkheden nog duidelijker zijn en gericht naar nieuwe vrijwilligers gezocht kan worden.

Tegenslagen waren er ook. Zo heeft directeur Ad Kohler in het voorjaar besloten zijn functie per direct neer te leggen. Zijn taken zijn tijdelijk opgepakt door het MT in afwachting van besluitvorming over een nieuwe organisatiestructuur voor het museum. Aan het eind van het verslagjaar is besloten geen nieuwe directeur meer aan te stellen. Het MT zorgt gezamenlijk voor de aansturing van de vrijwilligers en de dagelijkse gang van zaken in het museum. Daarbij is wel een coördinator managementteam aangesteld. Verder is het bestuur iets nadrukkelijker betrokken bij de dagelijkse gang van zaken.

Een andere "tegenslag" was de lange, hete zomer. Het zomerweer nodigde nu niet echt uit tot museumbezoek. Het is dan des te mooier dat de zomer nauwelijks remmende invloed heeft gehad op het aantal bezoekers en we het bezoekersaantal van het topjaar 2017 min of meer hebben geëvenaard. In 2018 mocht het museum 12.926 bezoeker ontvangen, waarvan 3.367 kinderen. (2017 13.028 bezoekers waarvan 3509 kinderen). 3808 Bezoekers maakten gebruik van de Museumkaart.

COLLECTIE

Ook dit jaar zijn weer diverse kleinere schenkingen ontvangen. Schenkingen blijven welkom onder de voorwaarde dat het museum zelf mag bepalen wat er met de schenking gebeurt (opname in kerncollectie, depot of eventueel verkoop).

De Stichting Collectie Speelgoedmuseum heeft in verslagjaar wederom vorderingen gemaakt in het aanschaf en afstoot beleid. Een aantal overtollige items is al afgestoten, onder andere tijdens de speelgoedbeurs op 6 mei 2018. Voor het afstoten is de LAMO regeling gehanteerd, waar alle Nederlandse musea gebruik van maken voor het afstoten van voorwerpen uit het depot.

Het bestuur van de Stichting Collectie Speelgoedmuseum en de collectievrijwilligers zijn enkele malen bij elkaar gekomen om de vorderingen in het aanschaf en afstoot beleid te bespreken. Het voornemen is om in komende jaren ook actief stukken aan te kopen waar er lacunes zijn in de collectie of waar het gaat om bijzondere stukken waarmee we ons als museum nog meer kunnen profileren.

WISSELTENTOONSTELLINGEN EN OVERIGE EXPOSITIES

In 2018 zijn er vier wisseltentoonstellingen georganiseerd, die zeer verschillend van karakter waren maar allen pasten binnen de doelstelling van het Huis voor Erfgoed. Het betrof de volgende tentoonstellingen:

- Lego Minifiguren, ruim tweehonderd verschillende sets in bijpassend decor van dit populaire speelgoed (22 november 2017 tot 28 maart 2018).
- Een tentoonstelling van de jubilerende Solexvereniging Solexo 1 op 70 (6 tot en met 22 april).
- Een expositie van de Heemkundekring (12 mei tot en met 17 juni).
- “Van Toverlantaarn tot mobieltje” (1 juli tot en met 21 december). Een interactieve tentoonstelling met enerzijds de eigen collectie toverlantaarns samen met de collectie foto toestellen van de Oosterhoutse fotograaf Harry van Aperloo, en anderzijds een ateliergedeelte waar kinderen konden experimenteren met licht en schaduw: Verschijnen en Verdwijnen. Daarnaast was een donkere kamer ingericht waar onder leiding van een fotograaf Fotogrammen konden worden gemaakt.

Bij de diverse tentoonstellingen was het component zelf experimenteren, ervaren of in familieverband dingen doen een belangrijke bijdrage in de bezoekerstevredenheid. Bij de tentoonstelling “Van Toverlantaarn tot Mobieltje” zijn we begonnen met een nieuwe werkwijze – expositie in combinatie met werkstations – die we ook in 2019 zullen voortzetten.

OVERIGE ACTIVITEITEN

- **Speelgoedbeurs**

Op 6 mei werd een speelgoedbeurs gehouden. Alle niet geregistreerde poppen en speelgoedartikelen waarvan meerdere exemplaren in het depot aanwezig waren, alsmede artikelen die niet tot speelgoed gerekend kunnen worden zijn verkocht. Voor het afstoten is de LAMO regeling gehanteerd, waar alle Nederlandse musea gebruik van maken voor het afstoten van voorwerpen uit het depot.

- Jeugdactiviteiten**
 Gedurende de schoolvakanties zijn er traditioneel weer binnen- en buitenactiviteiten voor de jeugd georganiseerd. Daarbij werd samengewerkt met MOOVE, waarbij op het buitenterrein van het speelgoedmuseum een spelcircuit uitgezet werd en JONG. Kinderen konden onder begeleiding van een ouder/verzorger gebruik maken van de faciliteiten van 'de Zomerkaravaan'. In het door JONG georganiseerde 'Winterpakket' konden kinderen een bezoek brengen aan het speelgoedmuseum. Verder werden regelmatig kinderverjaardagen gevierd in het museum.
- Educatie**
 Al vele jaren heeft het museum deelgenomen aan het programma Museumschatjes. In verslagjaar brachten 320 kinderen in dit kader een bezoek aan het museum.
 Daarnaast verzorgt het museum sinds 2014 in samenwerking met Erfgoed Brabant het project "overgisteren" voor groep 1/2 van de basisschool. Aan het project hebben in 2018 269 kinderen deelgenomen; iets meer als het jaar ervoor (236).
 Samen met drie Oosterhoutse basisscholen en Erfgoed Brabant is een nieuw concept ontwikkeld: expositie in combinatie met werkstations. De ervaringen met dat nieuwe concept zijn dermate goed dat het in de toekomst bij steeds meer tentoonstellingen zal worden toegepast.
 In de maanden januari en februari bood het museum het project "Wij Mienus" aan voor scholen in Oosterhout e.o. Het project vertelde de schooljeugd meer over (de geschiedenis van) het carnaval in Oosterhout.
- Ontvangsten bijzondere gasten/groepen**
 Ook dit jaar hebben we diverse groepen mogen ontvangen, die hun (familie)feest of vergadering combineerden met een bezoek aan het museum.
- Maatschappelijke stage**
 Leerlingen van Effent en VMBO-scholen lopen onder begeleiding van een vrijwilliger stage in het museum. Deze maatschappelijke stages worden planmatig in overleg met de scholen aangepakt.
- "Op weg naar werk in Oosterhout"**
 In februari was de aftrap van het project "Op weg naar werk in Oosterhout". Het project is gericht op de integratie en taalverwerving van nieuwkomers. Gebleken is, dat die het meest succesvol verlopen als de inburgeringscursus wordt gecombineerd met een maatschappelijke activiteit. De organisatoren onder leiding van Juan Khalaf van Theek5 hebben drie nieuwkomers met het museum kunnen matchen. Vanaf het eerste moment was het project in het museum een succes. De nieuwkomers waren erg behulpzaam, leergierig en zeer representatief. De vrijwilligers vonden het fijn om met hen in gesprek te gaan. Aan het eind van het verslagjaar had een nieuwkomer inmiddels een baan gevonden. Een ander kon in verband met de privésituatie de vrijwilligerstaak niet voortzetten en de derde nieuwkomer was nog steeds verbonden aan het museum en werd daar – naast de opleiding die zij volgt – regulier ingezet als gastvrouw, tot volle tevredenheid van het museum.
- Bijzondere activiteiten**
 De evenementenkalender van 2018 meldde verder nog de openstelling als stemlokaal tijdens de Gemeenteraadsverkiezingen (21 maart), lessen van de

Oosterhout Academie die in het museum werden gehouden en een aantal lezingen van Heemkundekring De Heerlijkheid Oosterhout.

PERSONELE ORGANISATIE

In het museum was tot medio 2018 een managementteam onder leiding van een (onbezoldigde) directeur verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken. Het bestuur van de Stichting Speelgoed- en Carnavalsmuseum stond meer op afstand en houdt zich bezig met beleid en toezicht.

Na het vertrek van directeur Ad Kohler is besloten de dagelijkse leiding bij het MT onder te brengen. Er wordt geen nieuwe directeur aangezocht. In plaats daarvan wordt het MT uitgebreid met een coördinator managementteam. Er wordt intensief samengewerkt met het bestuur (met name de voorzitter), dat daarmee minder op afstand staat.

Samenstelling bestuur Speelgoed- en Carnavalsmuseum 'Op Stelten'

Gré Beekers	voorzitter
Sjef Kock	secretaris
Mattie Broekmans	penningmeester
Ben de Rooij	vicevoorzitter
Vacature	lid

Het bestuur vergaderde eenmaal per zes weken.

Samenstelling managementteam sinds medio 2018

Annemarie Nieuwenhuijse	coördinator managementteam
Petra Theunissen	vrijwilligerscoördinator
Franske van Bekhoven	activiteiten en educatie
Marlies Moorthaemer	horeca
Wies van Maaren	collectie
Jan Smits	technisch beheer en internet marketing (tot oktober 2018)

Het managementteam kwam in 2018 17 keer bijeen (om de 3 weken).

Vrijwilligers

Het Speelgoed- en Carnavalsmuseum 'Op Stelten' draait uitsluitend op de inzet van vrijwilligers. Dit is een punt van voortdurende zorg. In 2018 waren 46 vrijwilligers (31 gastvrouwen en -heren; 7 collectie en -registratie, 8 technische dienst) actief in het museum. Dit is exclusief de vrijwilligers in de besturen van de stichtingen. Om onze ambities waar te kunnen blijven maken is en blijft het werven van nieuwe mensen prioriteit.

Het vrijwilligersoverleg vond in verslagjaar vier maal plaats. Nagenoeg alle gastvrouwen en gastheren hebben in 2018 deelgenomen aan de BHV-training.

Collectiestichtingen

De collectiestichtingen hebben uiteraard een nauwe band met het museum. Tenminste twee maal per jaar vergaderen de besturen van de Stichting Speelgoed-

en Carnavalsmuseum 'Op Stelten' en de besturen van de collectiestichtingen gezamenlijk.

Aan het eind van verslagjaar was de samenstelling van de besturen van de collectiestichtingen als volgt:

Stichting Collectie Speelgoedmuseum

Niek van der Rijken (voorzitter), Ben de Rooij (secretaris/penningmeester) en Henriëtte Herrmann (conservator)

Stichting Collectie Kaaiendonks Carnavalsmuseum

Sjef Kock (voorzitter), Mattie Broekmans (secretaris/penningmeester), Ludwig Willart (collectionneur), Eric Lambregts, Peter van Gils en Jelle van Biert.

ONDERHOUD / GEBOUW / OVERIGE

In verslagjaar is een aantal kleine mankementen door of in opdracht van de eigenaar van het pand, de gemeente Oosterhout, hersteld.

SPONSORING/DONATIES.

Het museum mag zich verheugen in een aanzienlijke financiële medewerking van de gemeente Oosterhout, die de eigendomslasten van het pand voor haar rekening neemt. De gebruikerslasten zijn wel voor rekening van het museum. Het museum ontvangt daarnaast van de gemeente een exploitatiesubsidie. Begin 2018 heeft de gemeenteraad besloten om de jaarlijkse subsidie in twee stappen met € 20.000 te verlagen.

Het museum kent daarnaast particuliere donateurs via de Vrienden van het Museum (speelgoedmuseum) en de Suppoosten Buiten Dienst (carnavalsmuseum).

In 2018 hebben we een donatie mogen ontvangen van Rabobank Amerstreek in het kader van de Rabo Clubkas Campagne. Voor Onvergetelijk speelgoed (project dat begin 2019 zal starten) is subsidie toegekend.

FINANCIËN

Bestemming exploitatieresultaat

Overeenkomstig het voorstel van de penningmeester heeft het bestuur besloten om het nadelig exploitatiesaldo van € 640,- over het boekjaar 2018 te onttrekken aan het eigen vermogen.

VOORUITBLIK NAAR 2019

In de loop van 2018 is een aanzet gegeven voor een aantal nieuwe ontwikkelingen voor 2019. Zo is het project "Onvergetelijk Speelgoed" ontwikkeld. Het project, dat in januari 2019 van officieel van start is gegaan, biedt interactieve rondleidingen voor mensen met Alzheimer (en andere vormen van dementie) en hun mantelzorgers in het museum.

Verder was het museum in de laatste maanden van het jaar druk met de voorbereidingen voor het Schuifrevuetje, dat in de eerste weken van januari voor acht maal een uitverkochte zaal werd opgevoerd. Ook de voorbereiding van de uitreiking van de Cultuurprijs in ons museum (maart 2019) werd in verslagjaar opgestart.

Tot slot werd in 2018 de basis gelegd voor een bijzondere activiteit in het najaar van 2019, als de 75^e verjaardag van de bevrijding van Oosterhout gevierd wordt. Het museum zal niet alleen een passende tentoonstelling organiseren, maar heeft ook het initiatief genomen voor de "Kilometer van de vrijheid", een bijzonder evenement dat samen met een aantal andere partijen verder zal worden uitgewerkt en uitgevoerd.

Oosterhout, april 2019

Gré Beekers,
voorzitter

Sjef Kock
secretaris